

## MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

Tételcímek a fővárosi és vármegyei kormányhivatalok által szervezett **középszintű** szóbeli vizsgára  
(2025)

### IRODALOM

#### ÉLETMŰVEK. MŰVEK A MAGYAR IRODALOMBÓL. KÖTELEZŐ SZERZŐK

1. Látomásos képalkotás Ady Endre újtípusú tájköltészetében
2. Hibázó-vétkező hősök Arany János lélektani balladáiban
3. A próféta alakjának megjelenítése Babits Mihály *Jónás könyve* című alkotásában
4. A metaforikus cím, a műfaj és a megszólalás hangnemének kapcsolata Herczeg Ferenc *Fekete szüret a Badacsonyon* című művében
5. Műfaji kérdések, konfliktusábrázolás és példázatos történet Jókai Mór *A tengerszem tündére* című elbeszélésében
6. Egyéni számvetés, létösszegzés József Attila utolsó vershármában
7. Takács Pista, Suhajda Jancsi, a hatéves Esti Kornél. A gyermekként létezés motívumai Kosztolányi Dezső novelláiban
8. A regényszerű olvasat lehetőségei és az elbeszélésmód sajátosságai Mikszáth Kálmán *A jó palócok* című művében
9. Petőfi Sándor forradalmi látomásköltészete
10. Romantikus világlátás és képalkotás Vörösmarty Mihály kései költészetében

#### SZERZŐK, MŰVEK, KORSZAKOK A RÉGI MAGYAR IRODALOMBÓL, A 16-18. SZÁZADBÓL. VÁLASZTHATÓ SZERZŐK

11. A műfaj és a nyelvi kifejezésmód (beszédmód) kapcsolata Mikes Kelemen *Törökországi levelek* című levélgyűjteményében (1., 37., 112. levél)

#### PORTRÉK, METSZETEK, LÁTÁSMÓDOK A 19-20. SZÁZAD MAGYAR IRODALMÁBÓL. VÁLASZTHATÓ SZERZŐK

12. Idő- és értékszembesítés Kölcsey Ferenc *Himnusz* és *Zrínyi dala* című szerepverseiben
13. Az impresszionizmus sajátos poétikai-stilisztikai jellegzetességei Juhász Gyula két-három költeményében

#### METSZETEK A 20. SZÁZADI DÉLVIDÉKI, ERDÉLYI, FELVIDÉKI, KÁRPÁTALJAI IRODALOMBÓL

14. A legénnyé avatás, a felnőtté válás folyamata és ennek nyelvi megformáltsága Tamási Áron *Kányák a templomban* és *A legényfa kivirágzik* című műveiben

#### MŰVEK A KORTÁRS MAGYAR IRODALOMBÓL

15. A gyermeki nézőpont és a prózaműfaj kapcsolata Dragomán György *A fehér király* című művében

#### MŰVEK A VILÁGIRODALOMBÓL

16. Az eposz műfaji jellegzetességei Homérosz *Iliász* vagy *Odüsszeia* című műve alapján
17. A csinovnyik ábrázolása Gogol *A köpönyeg* című elbeszélése és Csehov *A csinovnyik halála* című novellája alapján

## SZÍNHÁZ ÉS DRÁMA

18. A komikum megjelenési formái és leleplező hatása Molière *A fősvény* vagy a *Tartuffe* című drámájában
19. A jövőszínek mint antiutópiák Madách Imre *Az ember tragédiája* című emberiségdrámájában

## AZ IRODALOM HATÁRTERÜLETEI VAGY REGIONÁLIS IRODALOM

20. A detektívregény sajátosságai, hatáskeltő eszközei Agatha Christie *Gyilkosság az Orient expresszen* vagy a *Halál a Níluson* című bűnügyi története alapján

## MAGYAR NYELV

### KOMMUNIKÁCIÓ

1. A kommunikációs folyamat tényezőinek, céljának, funkcióinak, valamint ezek összefüggésének megértése, bizonyítása beszédhelyzetek elemzésével
2. Az emberi kommunikáció nem nyelvi jelei és kifejezőeszközei (pl. gesztusok, mimika, térközsabályozás, tekintet, külső megjelenés, testtartás, fejtartás, csend)
3. A kommunikáció formája: a szóbeliség és az írásbeliség

### A MAGYAR NYELV TÖRTÉNETE

4. Változás és állandóság a nyelvben
5. A szókészlet rétegei: ősi örökség, belső keletkezésű elemek, jövevényszók, nemzetközi műveltségyszók, idegen szavak

### EMBER ÉS NYELVHASZNÁLAT

6. A nyelv mint jelrendszer
7. Anyanyelvünk rétegződése. A köznyelvi változatok, a csoportnyelvek és a rétegnelvek
8. Nyelvünk helyzete a Kárpát-medencében

### A NYELVI RENDSZER

9. A morfémak, szóelemek szerepe a szóalak felépítésében
10. A magyar nyelv szófaji rendszere: az alapszófajok, a viszonyszók és a mondatszók
11. A mondatrészek fogalma, fajtái, felismerésük mondatban, helyes használatuk a mondatok felépítésében (állítmány, alany, tárgy, határozó, jelző)

### A SZÖVEG

12. A szöveg fogalma, jellemzői
13. A továbbtanuláshoz, illetve a munka világában szükséges szövegtípusok: különböző típusú önéletrajzok, motivációs levél; különböző témájú hivatalos levelek (pl. panaszos levél, kérvény)

### A RETORIKA ALAPJAI

14. A beszéd megszerkesztésének folyamata az anyaggyűjtéstől a megszólalásig
15. Az állásinterjú
16. A kulturált véleménynyilvánítás és vita szabályai, gyakorlata

### STÍLUS ÉS JELENTÉS

17. A jellegzetes stílusárnyalatok (pl. neutrális, gúnyos, patetikus, népies, familiáris, archaikus, bizalmas, választékos) felismerése, hatásának elemzése
18. Szóképek: hasonlat, metafora, megszemélyesítés, szinesztézia, metonímia, szinekdoché
19. A tudományos és szakmai stílus sajátosságai

### DIGITÁLIS KOMMUNIKÁCIÓ

20. Az új „szóbeliség” (chat) jelenségei és jellemzői